

Overzicht materiaal voor het jeugdwerk 2026

Een alcohol- en drugbeleid in het jeugdwerk

Het uitwerken van een alcohol- en drugbeleid is een effectieve manier om in het jeugdwerk problemen door middelengebruik te voorkomen en er mee aan de slag te gaan. In een alcohol- en drugbeleid leg je vast wat er in jouw werking kan en niet kan met betrekking tot middelengebruik, hoe er preventief gewerkt wordt, welke plaats middelengebruik krijgt en hoe jullie werking de kans op problemen zo klein mogelijk maken. Onderstaande methodieken van VAD kunnen jullie gebruiken om een alcohol- en drugbeleid uit te werken en de vier pijlers vorm te geven.

Schema: de vier pijlers van een alcohol- en drugbeleid (VAD)

[Deze video](#) toont de vier pijlers waaruit zo'n beleid bestaat

Om aan alcohol- en drugpreventie te doen op een manier die zoveel mogelijk effect heeft, is je aanpak van belang. In [dit filmpje](#) ontdek je wat de ingrediënten zijn die een succes maken van preventie in jouw organisatie, werking, stad of gemeente.

VAD ontwikkelde praktische tools voor het uitwerken van een alcohol- en drugbeleid op maat van jeugdverenigingen en jeugthuizen:

- [Drugs in Beweging](#). Website met een stappenplan om te komen tot een alcohol- en drugbeleid in **de jeugdbeweging**. *Op de websites van de koepels van de jeugdbewegingen is vaak extra informatie te vinden over het overkoepelende alcohol- en drugbeleid. Dit kan inspiratie geven.*
- [Zot op kamp](#). Gids en spelletjes om afspraken te maken over alcohol en drugs **op kamp**
- [ATTENT](#). 9 attenties om te werken aan een positief feestklimaat in **het jeugdhuis**. Voor ondersteuning bij de implementatie werkt VAD ook samen met externe partners zoals [Formaat](#).
- [Dag van de jeugdbeweging](#). Tips voor organisatoren om problemen met alcohol te vermijden en deze dag zo veilig mogelijk te laten verlopen.
- [Handelingsprotocol 'seksueel grensoverschrijdend gedrag'](#). Dit protocol helpt bij het uitschrijven van een stappenplan voor seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Onderstaande materialen kunnen ingezet worden om binnen het alcohol- en drugbeleid invulling te geven aan de vier pijlers:

Pijler afspraken en regels

[Juridische handvatten voor het gebruik en misbruik van alcohol en drugs in het jeugdwerk](#). Dossier met een overzicht van de wetgeving over het gebruik en misbruik van alcohol en andere drugs in het jeugdwerk.

Pijler Educatie

Naar leiding/vrijwilligers (intermediairs)

Vorming

Voor **vorming** kan je terecht bij [de regionale CGG-preventiewerkers tabak, alcohol en drugs](#). VAD biedt heel wat **vormingen, webinars, train-de-trainers** aan voor wie zich wil verdiepen in bepaalde thema's. Check data en locaties van [dit aanbod](#). Daarnaast kan je ook aan de slag met een reeks **gratis online cursussen en trainings**, die bestaan uit filmpjes en interactieve oefeningen die je zo vanachter je bureau kan volgen. Check het [online cursusaanbod](#).

Organiseren jullie evenementen met jullie jeugdvereniging? Dan kan je een [online bartraining](#) volgen zodanig dat de vrijwilligers aan de bar op de hoogte zijn van het belang van **verantwoord alcohol schenken**, hoe zij eventueel **conflicten** kunnen **vermijden**, eerste hulp dienen en als omstaander optreden bij **seksueel grensoverschrijdend gedrag**.

Methodieken

- [Flowchart jeugdwerk: alcohol en drugs in jullie groep](#). Bespreek in de jeugdbeweging of het jeugdhuis de ja-nee-vragen over het gebruik van alcohol en drugs. Zo kom je uit bij een dier dat symbool staat voor hoe jullie groep zich gedraagt. Je kan vervolgens het materiaal op maat van jullie dier gebruiken om te werken rond alcohol en drugs in jullie groep.
- [#Drank&drugs](#). De methodieken in deze map helpen om vrijwilligers in het jeugdwerk te **sensibiliseren**, te **informer** en hun kennis en vaardigheden te versterken.

Naar jongeren/leden

Spelmateriaal/educatieve pakketten

- [Rock Zero](#). Een spel waarmee jongeren (14-16 jaar) **nadenken** over hun eigen **alcoholgebruik** en dat van hun vrienden
- [Maat in de shit voor het jeugdwerk](#) (ook voor jeugthuizen). Met de spelfiches van 'Maat in de shit' ga je met je jeugdhuis of jeugdbeweging (15+ jaar) aan de slag rond de thema's **alcohol- en cannabisgebruik**.

Folder

- [Drink, drank, dronk](#). Informatiebrochure over **alcohol** voor jongeren (16-18 jaar).

Affiches

- [Begin niet te vroeg – Pinkje](#). Sensibiliseer jongeren over de leeftijdsgrenzen voor alcohol en over het verbod om alcohol door te geven aan minderjarigen.
- [Begin niet te vroeg – Hond](#). Sensibiliseer jongeren over de leeftijdsgrenzen voor alcohol.

- [Begin niet te vroeg – Feestje](#). Sensibiliseer jongeren over de leeftijdsgrenzen voor alcohol.
- [Zebradrinken beats kater](#) staat voor het afwisselen van een alcoholisch drankje met een non-alcoholisch drankje. Deze risicobeperkende drinkstrategie geef je aandacht via een affiche, filmpje, t-shirtontwerp, bierkaartje en polsbandje.
- [Never Waste A Great Party](#). Organiseert jouw jeugdbeweging af en toe een feestje? Dan kunnen deze affiches gebruikt worden om jullie bezoekers te sensibiliseren om enkele gezondheidstips toe te passen tijdens het feesten.
- [Seksueel grensoverschrijdend gedrag](#). Sensibiliseer bezoekers of omstaanders door het verspreiden van beeldmaterialen met de 5A's (tips om tussen te komen als omstaander).

Online

- [Website De Druglijn](#). Op de website van De Druglijn vind je contactmogelijkheden, productinfo, advies voor gebruikers en hun omgeving, kennistests, zelftests en zelfhulp. Om de website bekend te maken is er [informatief promomateriaal](#).

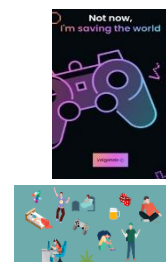
Pijler omgevingsinterventie

- [Inspiratietool omgevingsinterventies](#) - online tool waar je via de zoekfilter op maat van de setting vrije tijd op zoek kan gaan naar concreet toepasbare omgevingsinterventies.
- [De kracht van omgevingsinterventies](#) – document dat meer inzicht geeft in omgevingsgerichte preventie en het belang en de impact van omgevingsinterventies toelicht.
- De ploofolder [Veilig feesten](#) geeft een overzicht van omgevingsmaatregelen die een organisator kan nemen om een **veilig en gezond feestklimaat** te creëren.
- [Feest Wijzer](#). 13 services om te werken aan een positief feestklimaat op je **fuif of klein festival**.
- [ATTENT](#). 8 attenties om te werken aan een positief feestklimaat in **het jeugdhuis**.

Pijler zorg en begeleiding

- [Game\(L\)over](#). Een online tool, voor jongeren die riskant of beginnend problematisch gamen en hun ouders.
- [Online zelftests van De Druglijn](#) voor jongeren die zich afvragen hoe riskant hun gebruik is. Voor alcohol en cannabis is er een test voor -18-jarigen.
- [Online Zelfhulp van De Druglijn +18j](#). De nieuwe Online Zelfhulp van De Druglijn helpt mensen die bezorgd zijn over hun gebruik om de controle terug in handen te krijgen.

- In de [doorverwijsgids](#) staan de contactgegevens van het lokale vroeginterventie- en hulpverleningsaanbod, indien het nodig is om een jongere door te verwijzen naar gespecialiseerde hulp.

Al dit materiaal is te **bestellen** en/of te downloaden via vad.be/catalogus.

Voor **advies en consult, vorming en coaching bij het uitwerken van een alcohol- en drugbeleid** kan je terecht bij de [regionale CGG-preventiewerkers tabak, alcohol en drugs](#).

Voor meer **informatie over de materialen of ondersteuning** kan je terecht bij [Gezondheidsmakers en Gezond in Brussel](#).

Op Preventiemethodieken.be vind je ondersteunende materialen en methodieken over andere gezondheidsthema's.

Contacteer [De Druglijn](#) voor **alle vragen over drank, drugs, pillen, gamen en gokken**. Voor **informatie, een eerste advies of voor adressen voor hulp en preventie**. Anoniem, zonder taboe en zonder oordeel. Bel 078 15 10 20 Maandag tot vrijdag, van 10u tot 20u. (niet op feestdagen) Mail of chat op www.druglijn.be Je ontvangt steeds een antwoord op maat.

Colofon:

Contactpersoon: Shawny Vanhoutteghem

Lay-out: VAD

V.U.: H. Peuskens, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel - ©2026

T 02 423 03 33 | vad@vad.be | www.vad.be

VAD, Vlaams expertisecentrum Alcohol en andere Drugs

Ondernemingsnummer: 0424.327.587.

RPR Brussel

